

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Масова комунікація

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	061
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	4.0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

к. філол. наук, доцент Кошман Ірина Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри української філології та журналістики

посада

kosh18@snu.edu.ua	+38-098-60-69-462	Viber за номером телефону	326 ГК, кафедра УФЖ
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною є усвідомлення природи масової комунікації як явища; формування поняття суміжних професій у галузі масової комунікації; розкриття засобів, способів, форм масового спілкування, ознайомлення з технологіями масового спілкування, з історією науки про масову комунікацію; набуття необхідних теоретичних знань про масову інформацію та її виробництво; формування системи знань про технології комунікації, їхню ефективність; вироблення критеріїв оцінки якості масовоінформаційного продукту.

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знання: розуміти сутність масової комунікації як феномену; розрізняти форми та формати масової комунікації; розуміти основні теорії масової комунікації; знати особливості використання масової комунікації в різних форматах; характеризувати фази існування маси, типи комунікантів у масовій комунікації; засвоїти поняття та технології комунікаційних впливів; знати основи дослідження медіавпливів; мати уявлення про способи та прийоми впливу на громадську думку за допомогою маніпулювання аудиторією.

Вміння: обґрунтувати необхідність знання про масову комунікацію при підготовці журналістів; характеризувати етапи розвитку теорії масової комунікації; кваліфікувати види інформації та теорії масової комунікації за

різними ознаками;аналізувати види та типи аудиторій;довести використання тих чи інших ефектів у масовій комунікації;проводити дослідження масової комунікації, основних її напрямів та методів;класифікувати методи дослідження масової комунікації;розрізнятиманіпуляційні прийоми впливу на різнотиповуна аудиторію.

Передумови до початку вивчення: Базові знання з основ журналістики, медіаграмотності та історії журналістики.

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни полягає у формуванні розуміння сутності основних понять теорії та історії масових комунікацій, місця комунікативного процесу в суспільно-політичному житті; знання про роль комунікації як сфери журналістської діяльності,про прийоми впливу на різні аудиторії з метою формування громадської думки; наближенні значення теоретичного курсу до практичної журналістської роботи.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Теорія комунікації в системі наук	2/2	Визначення масової комунікації. Закони та категорії теорії комунікації. Методи та функції теорії комунікації. Історичні етапи розвитку теорії комунікації. Генезис масових комунікацій. Комунікативні революції. Витоки та основні парадигми теорії комунікації. Технократичний підхід до	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			вивчення комунікації. Теорії масової комунікації.	
2	Комунікаційний процес: моделі та складові елементи	2/6	Структурні моделі комунікації: модель Аристотеля; модель Ласвела; модель Шенона-Вівера. Нелінійні моделі комунікації. Поняття «комунікаційний процес». Головні елементи комунікаційного процесу.	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
3	Поняття масової комунікації	2/4	Поняття «маса», «масове суспільство». Поняття «масова комунікація». Передумови виникнення масової комунікації. Загальна схема процесу масової комунікації. Умови існування масової комунікації. Дослідження проблем масової комунікації.	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
4	Інформація як важливий компонент комунікації	2/4	Визначення властивості інформації. Інформація як філософська категорія. Специфіка оперативної інформації. Вербальна та невербальна комунікація. Особливості вербальної комунікації. Мовне спілкування як спосіб комунікації. Функції мови. Невербальна комунікація. Проблеми інтерпретації невербальної комунікації.	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
5	ЗМІ як соціальний інститут	2/4	Специфічні риси ЗМІ як соціального інституту. Моделі функціонування ЗМІ. Процеси виробництва новинної медіапродукції.	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
6	Особливості дослідження текстів та аудиторії масової інформації	2/4	Класифікації методів дослідження масової комунікації. Концептуальні основи методу контент-аналізу. Прикладні дослідження аудиторії масової комунікації. Головні проблеми медіа-виробників.	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
7	Концептуальні основи впливу в масовій комунікації	2/4	Поняття ефективності масової комунікації. Ефект комунікації. Види, форми та методи масового впливу.	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

Рекомендована література

Основна література:

- В.М. Березин. Массовая коммуникация: сущность, каналы, действия. Москва, 2003.
- Брайант Д., Томпсон С. Основы воздействия СМИ. Москва, 2004.
- Д. Гавра. Основы теории коммуникации: учебное пособие. Санкт-Петербург, 2011.
- Галл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід. Київ, 2002.
- Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. Київ, 1999.
- Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: навчальний посібник. Київ, 2010.
- Іванов В. Ф. Массовая коммуникация. Киев, 2013.
- Кара-Мурза С. Власть манипуляции. Москва, 2009.
- Квіт С. Масові комунікації: підручник. Київ, 2008.
- Кузнецов И.Н. Технологии социологического исследования. Москва, 2005.
- Кузнецова Т. В. Аксіологічні моделі мас-медійної інформації. Суми, 2010.
- Лебон Г. Психология масс. Санкт-Петербург, 1995.
- Масова комунікація: підручник / А. З. Москаленко, Л. В. Губерський, В. Ф. Іванов, В. А. Вергун. Київ, 1997.
- Назаров М. Массовая коммуникация в современном мире: методика анализа и практика исследований. Москва, 2003.
- Основы теории коммуникации / под ред. М. А. Василика. Москва, 2003.
- Партико З. В. Теорія масової інформації та комунікації: навчальний посібник. Львів, 2008.
- Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ, 1999.
- Різун В. В. Маси. Київ, 2003.
- Різун В. Теорія масової комунікації. Київ, 2008.
- Фомичева И.Д. Индустрия рейтингов. Введение в медиаметрию. Москва, 2004.
- Черных А. Мир современных медиа. Москва, 2007.

Інформаційні ресурси.

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
2. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
3. <https://detector.media>
4. <https://ms.detector.media>
5. <https://ru.telekritika.ua>
6. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
7. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	60	20
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	30

Індивідуальна робота	20	30
Залік (тест)	20	20
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаковими для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.